

ความรู้ทางการเงิน เจตคติต่อการเงิน การบริหารจัดการการเงิน ความเชื่ออำนาจ
แห่งตน และสุขภาวะทางการเงินของนักศึกษา
Financial Knowledge, Financial Attitude, Financial Management, Locus
of Control, and Financial Well-being of Students

อัชฌา ชื่นบุญ

รองผู้อำนวยการสำนักวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

โทร.085-195-2874, E-mail: athcha@slc.ac.th

ชญารัตน์ บุญพุฒิกกร

อาจารย์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

โทร.098-938-5698, E-mail: chaya.nui@hotmail.com

Athcha Chuenboon

Deputy Director, School of General Education,

Saint Louis College

Chayarat Boonputtikorn

Lecturer, Faculty of Industrial Education,

Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi

รับเข้า: 3 มีนาคม 2563 แก้ไข: 26 มีนาคม 2563 ตอกรับ: 18 เมษายน 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความรู้ทางการเงิน เจตคติต่อการเงิน การบริหารจัดการการเงิน ความเชื่ออำนาจแห่งตน และสุขภาวะทางการเงิน 2) เปรียบเทียบความรู้ทางการเงิน เจตคติต่อการเงิน การบริหารจัดการการเงิน ความเชื่ออำนาจแห่งตน และสุขภาวะทางการเงิน จำแนกตามสาขาวิชา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเงิน เจตคติต่อการเงิน การบริหารจัดการการเงิน ความเชื่ออำนาจแห่งตน และสุขภาวะทางการเงินของนักศึกษามหาวิทยาลัยเซนต์หลุยส์กับนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีของวิทยาลัยเซนต์หลุยส์ จำนวน 131 คน กับนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ จำนวน 396 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของคณะ เก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) เจตคติต่อการเงิน และความเชื่ออำนาจแห่งตนโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ความรู้ทางการเงิน การบริหารจัดการการเงิน และสุขภาวะทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง 2) สาขาวิชาแตกต่างกัน ความรู้ทางการเงิน ความเชื่ออำนาจแห่งตน และสุขภาวะทางการเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) การบริหารจัดการการเงินกับความเชื่ออำนาจแห่งตน เจตคติต่อการเงินกับการบริหารจัดการการเงิน เจตคติต่อการเงินกับความเชื่ออำนาจแห่งตน ความรู้ทางการเงินกับการบริหารจัดการการเงิน และความเชื่ออำนาจแห่งตนกับสุขภาวะทางการเงิน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

คำสำคัญ: ความรู้ทางการเงิน เจตคติต่อการเงิน การบริหารจัดการการเงิน ความเชื่ออำนาจแห่งตน สุขภาวะทางการเงิน

Abstract

The purposes of this research aimed to: 1) study the financial knowledge, financial attitude, financial management, locus of control, and financial well-being, 2) compare financial knowledge, financial attitude, financial management, locus of control, and financial well-being by their study fields, and 3) study the relation among financial knowledge, financial attitude, financial management, locus of control, and financial well-being of students in Saint Louis College and Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi. The sample involved 131 undergraduates of Saint Louis College and 396 undergraduates of Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi, using stratified random sampling samples relying on the proportion of the population of students in each faculty, collected using a questionnaire. Analyzing descriptive statistics, One-Way ANOVA, and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The result are shown as followed: 1) The financial attitude and locus of control has high level, but financial knowledge, financial management, and financial well-being has medium average, 2) Study fields differences affect financial Knowledge, locus of control, and financial well-being are significant at 0.05 level and 3) The correlations between financial management and locus of control, financial attitude and financial management, financial attitude and locus of control, financial Knowledge and financial management, and locus of control and financial well-being were statistically significant at the .01.

Keywords: financial knowledge, financial attitude, financial management, locus of control, financial well-being

บทนำ

ผลของโลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทยมากมาย หนึ่งใน การเปลี่ยนแปลงนั้นคือ พฤติกรรมของวัยรุ่น ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารได้เร็วและทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ตามที่ตนเองสนใจ การเลียนแบบวัฒนธรรมบางอย่างจากต่างประเทศ เช่น นิยมบริโภคอาหารเกาหลี ญี่ปุ่นและฟาสฟู๊ดส์ การชมภาพยนตร์ซีรีส์เกาหลีและญี่ปุ่น การแต่งกาย ทรงผม การท่องเที่ยวต่างประเทศ เป็นต้น พฤติกรรมเหล่านี้ทำให้เกิดการใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นมา ซึ่งวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่โดยไม่มีรายได้เสริมหรือครอบครัวที่มีรายได้ไม่ดีนักก็จะทำให้เกิดปัญหาทางการเงินตามมา จากงานวิจัยของ ภูเบศร์ สมุทรจักร และ มนสิการ กาญจนะจิตตรา (2557: 46) ศึกษาาระดับของพฤติกรรมบริโภคนิยม 4 ลักษณะ ได้แก่ การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย เกินวัย การบริโภคเพื่อโอ้อวด การซื้อโดยขาดการไตร่ตรอง และความเป็นวัตถุนิยมของวัยรุ่นอายุระหว่าง 16-18 ปี กลุ่มตัวอย่าง 1,200 ตัวอย่าง จากกรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ขอนแก่น สงขลา และชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า การบริโภคนิยมของวัยรุ่นจะอยู่ในระดับปานกลาง แต่ระดับความเป็นวัตถุนิยมมีคะแนนค่อนข้างสูงกว่าการบริโภคนิยม ซึ่งสมควรจะต้องเฝ้าระวัง Shim et al. (2009: 708) ระบุว่า ทุกวันนี้คนวัยหนุ่มสาวเผชิญกับปัญหาด้านการเงินหรือปัญหาด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากการเข้าถึงและซื้อสินค้าต่าง ๆ ผ่านอินเทอร์เน็ต และระบบการให้สินเชื่อเข้าถึงได้ง่ายขึ้น หมายความว่า วัยรุ่น ผู้ปกครอง และครอบครัวจะมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น ส่งผลต่อรายได้ การออมลดลง มีหนี้สินตามมากรณีที่ไม่สามารถหารรายได้ให้เพียงพอกับรายจ่าย และอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพหากไม่มีการปรับตัว เช่น ไม่มีเงินเพียงพอไว้ใช้จ่ายในยามเกษียณ Vosloo, Fouché, and Barnard (2014: 1456) ระบุว่า บุคคลจะต้องออมเงินไว้ให้ได้ ร้อยละ 15 ของเงินเดือน เป็นระยะเวลา 30 ปี สำหรับวัยเกษียณ และ Worthy, Jonkman, and Pike (2010: 161) ระบุว่า นักศึกษาวิทยาลัยมีความเสี่ยงสูงมากในการมีปัญหาทางการเงินเนื่องจากการใช้บัตรเครดิต ค่าเล่าเรียนที่เพิ่มขึ้น และภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ จากสถานการณ์ที่กล่าวมามีแนวโน้มว่าบุคคลจะเกิดความกดดันทางด้านการเงินและส่งผลกระทบต่อสุขภาพทางการเงิน (Financial Well-being) ตามมา

คำว่าสุขภาพทางการเงินประกอบไปด้วยด้านวัตถุวิสัย (Objective) พิจารณาจากจำนวนหนี้สิน และด้านจิตพิสัย (Subjective) พิจารณาจากความพึงพอใจทางการเงินและการรับมือกับความเครียดทางการเงิน (Shim et al., 2009: 711) นอกจากนี้ยังมีสิ่งต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันเกี่ยวกับสุขภาพทางการเงินและยังมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่ได้ค้นคว้ามา ดังนี้ 1) ความรู้ทางการเงิน จากงานวิจัยของ Robb and Woodyard (2011: 60); Zakaria, Jaafar, and Marican (2012: 1380) พบว่า ความรู้ทางการเงินมีอิทธิพลทำให้บุคคลมีความรับผิดชอบในการใช้เงินมากขึ้น 2) เจตคติต่อการเงิน เป็นเรื่องของจิตใจที่กำหนดการแสดงพฤติกรรมเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยเพื่อประเมินการปฏิบัติการบริหารจัดการการเงิน โดย Shih and Ke (2014: 217) ได้ข้อสรุปว่า เจตคติต่อการเงินมีบทบาทสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมการเงินของบุคคล 3) การบริหารจัดการการเงิน มีนักวิจัยอาทิ

เช่น Perry and Morris (2005: 299) กล่าวว่า การบริหารจัดการการเงินที่ผิดพลาดจะทำให้เกิดความเครียดในระยะยาว มองสังคมในแง่ลบ และเกิดผลกระทบต่อสังคมตามมา Xiao, Sorhaindo and Garman (2006: 108) ให้นิยามว่า เป็นพฤติกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับบริหารจัดการเงินสด เครดิต และการออมเงิน ซึ่งพฤติกรรมทางการเงินที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้การพัฒนาสุขภาพทางการเงินได้ และ 4) ความเชื่ออำนาจแห่งตน โดย Rotter (1966: 1) นิยามว่า การรับรู้ของบุคคลต่อสถานที่ต่าง ๆ ในโลกนี้ มีนักวิจัยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจแห่งตน กับการบริหารจัดการการเงิน อาทิเช่น Dessart and Kuylen (1986: 311) พบว่า บุคคลที่มีการปรับตัวต่อสิ่งภายนอกมากจะมีแนวโน้มที่จะประสบปัญหาทางการเงิน

จะเห็นได้ว่าสุขภาพทางการเงินและตัวแปรที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นความรู้ทางการเงิน เจตคติทางการเงิน การบริหารจัดการการเงิน และความเชื่ออำนาจแห่งตน มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันไปมา ซึ่งทุกฝ่ายในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ควรหันมาให้ความสำคัญและเล็งถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้กับนักศึกษาของตน โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาซึ่งมีวัยรุ่นที่มีทั้งการปรับตัวจากมัธยมศึกษาสู่รั้วมหาวิทยาลัย และการก้าวเข้าสู่อาชีพในอนาคต ถ้าไม่มีความรู้ทางการเงิน เจตคติไม่ดีทางการเงิน การบริหารจัดการการเงินได้ไม่ดี และความเชื่ออำนาจแห่งตนที่ให้ความสำคัญกับสิ่งเร้าภายนอกมาก จะส่งผลต่อสุขภาพทางการเงินตามมา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความรู้ทางการเงิน เจตคติทางการเงิน การบริหารจัดการการเงิน ความเชื่ออำนาจแห่งตน และสุขภาพทางการเงินของนักศึกษาวิทยาลัยเซนต์หลุยส์กับนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ อันจะนำไปสู่การนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขปัญหาที่เกิดจากการบริหารจัดการการเงินที่ไม่ดีลดภาระหนี้สินในอนาคต และสร้างสุขภาพทางการเงินต่อนักศึกษาที่จะเข้าสู่วัยทำงานในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ทางการเงิน เจตคติต่อการเงิน การบริหารจัดการการเงินความเชื่ออำนาจแห่งตน และสุขภาพทางการเงินของนักศึกษามหาวิทยาลัยเซนต์หลุยส์กับนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ทางการเงิน เจตคติต่อการเงิน การบริหารจัดการการเงินความเชื่ออำนาจแห่งตน และสุขภาพทางการเงินจำแนกตามสาขาวิชาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเซนต์หลุยส์กับนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเงิน เจตคติต่อการเงิน การบริหารจัดการการเงิน ความเชื่ออำนาจแห่งตน และสุขภาพทางการเงินของนักศึกษามหาวิทยาลัยเซนต์หลุยส์กับนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2560 ได้แก่ วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 825 คน และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ พื้นที่ศูนย์นนทบุรี จำนวน 2,509 คน สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ใช้วิธีการเลือกสถาบันการศึกษาแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่มีความแตกต่างกันในสาขาวิชาที่เปิดสอนเพื่อนำมาศึกษาเชิงเปรียบเทียบในวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจากตารางสำเร็จของ Taro Yamane ความคลาดเคลื่อน 4% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 527 คน แล้วใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของคณะได้กลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถาบัน	คณะ	สาขาวิชา	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. วิทยาลัยเซนต์หลุยส์	- พยาบาลศาสตร์	- วิทยาศาสตร์สุขภาพ	518	82
	- จิตวิทยา	- มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	137	22
	- กายภาพบำบัด	- วิทยาศาสตร์สุขภาพ	170	27
2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ	- ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	- มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	300	47
	- บริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ	- มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	577	91
	- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	173	27
	- วิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์	- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	1,303	206
	- ศิลปศาสตร์	- มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	156	25
รวมทั้งสิ้น			3,334	527

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้มี 5 ฉบับ ได้แก่ แบบทดสอบวัดความรู้ทางการเงิน จำนวน 11 ข้อ แบบถูก-ผิด แบบวัดเจตคติต่อการเงิน จำนวน 10 ข้อ แบบวัดการบริหารจัดการการเงิน จำนวน 10 ข้อ และแบบวัดความเชื่ออำนาจแห่งตน จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สำหรับแบบวัดสุขภาพทางการเงิน มีจำนวน 8 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 10 ระดับ มีตรวจสอบ

ความตรงเชิงเนื้อหาของมาตรวัด (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการพบว่าทุกข้อมีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป โดยมีปรับภาษาเล็กน้อย แล้วนำแบบวัดไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) พบว่า แบบทดสอบวัดความรู้ทางการเงิน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.70 แบบวัดเจตคติต่อการเงิน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.72 แบบวัดการบริหารจัดการการเงิน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.73 แบบวัดความเชื่ออำนาจแห่งตน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.77 และแบบวัดสุขภาวะทางการเงิน มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.79

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ความถี่ และค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ระดับความรู้ทางการเงิน เจตคติต่อการเงิน การบริหารจัดการการเงิน ความเชื่ออำนาจแห่งตน และสุขภาวะทางการเงินของนักศึกษาโดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีการแปลความหมายดังต่อไปนี้

2.1 ความรู้ทางการเงิน การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ของ Best (1981: 79–187) ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ช่วงการวัด} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{11 - 1}{5} = \frac{10}{5} = 2.00\end{aligned}$$

ทำให้ได้ช่วงของการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ 9.01–11.00 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 7.01–9.00 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 5.01–7.00 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 3.01–5.00 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย และ 1.00–3.00 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 เจตคติต่อการเงิน การบริหารจัดการการเงิน ความเชื่ออำนาจแห่งตน การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1981: 184) ดังนี้ 4.50–5.00 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 3.50–4.49 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2.50–3.49 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 1.50–2.49 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย และ 1.00–1.49 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 สุขภาวะทางการเงิน การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยได้มาจาก

$$\begin{aligned}\text{ช่วงการวัด} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}\end{aligned}$$

$$= \frac{10 - 1}{5} = \frac{9}{5} = 1.80$$

ทำให้ได้ช่วงของการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ 8.21–10.00 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 6.41–8.20 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 4.61–6.40 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง 2.81–4.60 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย และ 1.00–2.80 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความรู้ทางการเงิน เจตคติต่อการเงิน การบริหารจัดการการเงิน ความเชื่ออำนาจแห่งตน และสุขภาวะทางการเงิน จำแนกตามสาขาวิชา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

4. หาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเงิน เจตคติต่อการเงิน การบริหารจัดการการเงิน ความเชื่ออำนาจแห่งตน และสุขภาวะทางการเงินโดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

1. ระดับความรู้ทางการเงิน เจตคติต่อการเงิน การบริหารจัดการการเงิน ความเชื่ออำนาจแห่งตน และสุขภาวะทางการเงิน ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ทางการเงิน เจตคติต่อการเงิน การบริหารจัดการการเงิน ความเชื่ออำนาจแห่งตน และสุขภาวะทางการเงิน

(n=527)

ประเด็น	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	SD	การแปลความหมาย
1. ความรู้ทางการเงิน	11	6.42	1.84	ปานกลาง
2. เจตคติต่อการเงิน	5	4.49	0.38	มาก
3. การบริหารจัดการการเงิน	5	3.48	0.51	ปานกลาง
4. ความเชื่ออำนาจแห่งตน	5	3.63	0.60	มาก
5. สุขภาวะทางการเงิน	10	5.79	1.67	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 ความรู้ทางการเงิน การบริหารจัดการการเงิน และสุขภาวะทางการเงินโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับเจตคติต่อการเงิน และความเชื่ออำนาจแห่งตน อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความรู้ทางการเงิน เจตคติต่อการเงิน การบริหารจัดการการเงิน ความเชื่ออำนาจแห่งตน และสุขภาวะทางการเงินจำแนกตามสาขาวิชา ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 3-6 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความรู้ทางการเงิน เจตคติต่อการเงิน การบริหารจัดการการเงิน ความเชื่ออำนาจแห่งตน และสุขภาวะทางการเงินจำแนกตามสาขาวิชา

ประเด็น	สาขาวิชา	จำนวน	$\bar{x}$	SD	F-test	p
1. ความรู้ทางการเงิน	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	253	6.16	1.68	24.37	0.00*
	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	112	7.45	1.40		
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	162	6.11	2.07		
2. เจตคติต่อการเงิน	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	253	4.47	0.41	1.34	0.26
	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	112	4.54	0.30		
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	162	4.49	0.36		
3. การบริหารจัดการการเงิน	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	253	3.48	0.49	0.01	0.99
	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	112	3.48	0.59		
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	162	3.48	0.48		
4. ความเชื่ออำนาจแห่งตน	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	253	3.80	0.59	33.55	0.00*
	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	112	3.28	0.42		
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	162	3.59	0.61		
5. สุขภาวะทางการเงิน	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	253	5.51	1.78	7.25	0.00*
	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	112	6.01	1.48		
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	162	6.09	1.54		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานด้วย F-test พบว่า สาขาวิชาแตกต่างกัน ความรู้ทางการเงิน ความเชื่ออำนาจแห่งตน และสุขภาวะทางการเงินโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ของความรู้ทางการเงิน ความเชื่ออำนาจแห่งตน และสุขภาวะทางการเงินในภาพรวมจำแนกตามสาขาวิชา ดังแสดงในตารางที่ 3-5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของความรู้ทางการเงินในภาพรวมจำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	$\bar{x}$	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	6.16	-	1.29*	0.05
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	7.45		-	1.34*
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	6.11			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพกับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีความรู้ทางการเงินในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของความเชื่ออำนาจแห่งตนในภาพรวมจำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	$\bar{x}$	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.80	-	0.52*	0.22*
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	3.28		-	0.30*
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.59			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพกับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีความเชื่ออำนาจแห่งตนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของสุขภาวะทางการเงินในภาพรวมจำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	$\bar{x}$	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	5.51	-	0.50*	0.57*
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	6.01		-	0.07
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	6.09			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีสุขภาวะทางการเงินในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเงิน เจตคติต่อการเงิน การบริหารจัดการการเงิน ความเชื่ออำนาจแห่งตน และสุขภาวะทางการเงินของนักศึกษาวิทยาลัยเซนต์หลุยส์กับนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ดังแสดงในตารางที่ 7 ต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความรู้ทางการเงิน เจตคติต่อการเงิน การบริหารจัดการการเงิน ความเชื่ออำนาจแห่งตน และสุขภาวะทางการเงิน

ประเด็น	ความรู้ทางการเงิน	เจตคติต่อการเงิน	การบริหารจัดการการเงิน	ความเชื่ออำนาจแห่งตน	สุขภาวะทางการเงิน
ความรู้ทางการเงิน	1	0.06	0.16**	-0.06	-0.06
เจตคติต่อการเงิน		1	0.32**	0.32**	-0.07
การบริหารจัดการการเงิน			1	0.34**	-0.01
ความเชื่ออำนาจแห่งตน				1	-0.26**
สุขภาวะทางการเงิน					1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 7 พบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการการเงินกับความเชื่ออำนาจแห่งตนมากที่สุดและมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 รองลงมา คือ

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการเงินกับการบริหารจัดการการเงินเท่ากับสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการเงินกับความเชื่ออำนาจแห่งตน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเงินกับการบริหารจัดการการเงิน ตามลำดับ สำหรับสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจแห่งตนกับสุขภาวะทางการเงินมีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

อภิปรายผล

เจตคติต่อการเงินกับความเชื่ออำนาจแห่งตน และเจตคติต่อการเงินกับการบริหารจัดการการเงิน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ผลการวิจัยสอดคล้องกับ Dwiantanti (2017: 7–8) พบว่า เจตคติต่อการเงินมีความสัมพันธ์กับความเชื่ออำนาจแห่งตน สามารถอธิบายได้ว่า การที่บุคคลมีเจตคติที่ดีจะช่วยให้เกิดการควบคุมตนเองได้ดี เพราะมีการรับและการตัดสินใจที่ดี โดยที่เจตคติทางการเงินจะมุ่งเน้นไปที่วิธีการคิด ความคิดเห็นและการตัดสินใจของคนต่อการเงิน นอกจากนี้ยังพบว่าเจตคติต่อการเงินมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการการเงิน สามารถอธิบายได้ว่า ความคิด และการตัดสินใจของบุคคลเป็นตัวกำหนดการกระทำ ยกตัวอย่าง การออม ถ้าบุคคลคิดและตัดสินใจว่าการออมไม่มีความสำคัญ บุคคลนั้นก็อาจจะไม่ออมและทำต่อไปเรื่อย ๆ จนติดเป็นนิสัยและไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ สำหรับผลการวิจัยที่ความรู้ทางการเงินมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการการเงิน สอดคล้องกับ Jorgensen (2007: 54) ศึกษาความรู้ทางการเงินของนักศึกษา: อิทธิพลของครอบครัวและเพื่อน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตวิทยาลัย อายุระหว่าง 18–35 ปี ในรัฐเทนเนสซี รัฐเนวาดา รัฐโอคลาโฮมา รัฐดาโคตาใต้ รัฐไอดาโฮ และรัฐเวอร์จิเนีย ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ทางการเงิน เจตคติต่อการเงิน และการบริหารจัดการการเงินมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ Prihartono and Asandimitra (2018: 322) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริหารจัดการการเงินของนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเนเกอรี สุราบายา ประเทศอินโดนีเซีย พบว่า ความรู้ทางการเงิน และเจตคติทางการเงินส่งผลต่อพฤติกรรมการบริหารจัดการการเงิน แต่ความเชื่ออำนาจแห่งตนไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริหารจัดการการเงิน ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้เพราะการบริหารจัดการการเงินมีความสัมพันธ์กับความเชื่ออำนาจแห่งตน

สำหรับประเด็นของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับสุขภาวะทางการเงิน Sabri and Falahati (2012: 191) ได้ศึกษาการประเมินค่าโมเดลสุขภาวะทางการเงินของนักศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ของผู้บริโภค การขัดเกลาทางสังคม ความรู้ทางการเงิน การบริหารจัดการการเงิน และสุขภาวะทางการเงินของนักศึกษาจำนวน 350 คน ในวิทยาลัยทั้งรัฐและเอกชน จำนวน 11 แห่ง ประเทศมาเลเซีย ผลการวิจัยปรากฏว่า ความรู้ทางการเงินมีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการการเงินมากที่สุดและส่งผลทำให้เพิ่มระดับสุขภาวะทางการเงินของนักศึกษาอีกด้วย นอกจากนี้ Gutter and Copur (2011: 699) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเงินกับสุขภาวะทางการเงินของนักศึกษาจำนวน 15,797 คน จากการสำรวจทางออนไลน์ ผลการวิจัยปรากฏว่า

พฤติกรรมทางการเงิน ได้แก่ การจัดทำงบประมาณ การออม ความเสี่ยงจากการใช้บัตรเครดิต ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อสุขภาวะทางการเงิน Falahati and Sabri (2015: 33) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาวะทางการเงินส่วนบุคคลและตรวจสอบอิทธิพลกำกับของปัจจัยด้านเพศต่อความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับสุขภาวะทางการเงินส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 11 แห่งในมาเลเซีย จำนวน 2,500 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า เพศมีอิทธิพลกำกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับสุขภาวะทางการเงินส่วนบุคคล เพศชายการบริหารจัดการการเงินส่งผลมากที่สุดต่อสุขภาวะทางการเงิน สำหรับเพศหญิงความรู้ทางการเงินเป็นปัจจัยส่งผลมากที่สุดต่อสุขภาวะทางการเงิน นอกจากนี้ ความเครียดทางการเงินของเพศชายและเพศหญิงได้รับผลมาจากความเครียดทางการเงิน การบริหารจัดการการเงินของเพศชายเป็นผลมาจากการขัดเกลาทางสังคม สำหรับการบริหารจัดการการเงินของเพศหญิงเป็นผลมาจากความรู้ทางการเงินและเจตคติต่อการเงิน Mokhtar and Husniyah (2017: 1253–1254) พบว่า ความเครียดทางการเงิน สภาพแวดล้อมการทำงาน ความเชื่ออำนาจแห่งตน และพฤติกรรมทางการเงินส่งผลต่อสุขภาวะทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นั้นหมายถึง ความเชื่ออำนาจแห่งตนมีความสัมพันธ์กับสุขภาวะทางการเงิน ซึ่งผลงานวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้แต่มีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงข้าม สามารถอธิบายได้ว่า ความเชื่ออำนาจแห่งตนว่าเป็นเรื่องของคนที่บุคคลเชื่อว่าตนเองสามารถควบคุมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อเหตุการณ์นั้นส่งผลกระทบต่อพวกเขา จำแนกออกเป็น 2 มิติ ได้แก่ ความเชื่ออำนาจภายในตนเป็นสิ่งขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายนั้น ๆ และความเชื่ออำนาจภายนอกตนจะเป็นเหตุการณ์เกี่ยวกับโชค โอกาส ชะตากรรมที่ผู้อื่นเป็นผู้กำหนด หรือตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอก ถ้าบุคคลใดมีความเชื่ออำนาจภายนอกตนสูงจะมีแนวโน้มที่จะประสบปัญหาทางการเงินนั้นคือ ส่งผลต่อสุขภาวะทางการเงินตามมา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ในภาพรวมสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องควรมีกิจกรรมเพื่อเพิ่มความรู้ทางการเงิน วิธีการบริหารจัดการการเงิน เพื่อสร้างสุขภาวะทางการเงินให้เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านโดยจำแนกตามสาขาวิชาที่มีความแตกต่างกันและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ สถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องควรมีการดำเนินการดังนี้ 1) ควรเพิ่มความรู้ทางการเงินไปพร้อม ๆ กับการบริหารจัดการการเงินในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 2) การส่งเสริมความเชื่ออำนาจแห่งตนควบคู่ไปกับเจตคติทางการเงินและการบริหารจัดการการเงินในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และ 3) ผู้บริหารของสถาบันควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร คณาจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษา หรืออาจารย์ประจำชั้น ประสานงานกับผู้ปกครองของนักศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาโดยเฉพาะในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในการส่งเสริมสุขภาวะทางการเงินพร้อมกับความเชื่ออำนาจแห่งตนอาจรวมถึงกิจการ

นักศึกษาที่ประสานงานหรือทำงานร่วมกับคณะวิชาของสถาบันในการส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับนักศึกษามีความรู้ทางการเงิน การบริหารจัดการการเงินที่ดี รวมถึงแนวทางปฏิบัติต่างๆ กรณีเกิดปัญหาทางการเงิน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพในแต่ละสาขาวิชาในการค้นหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทางการเงิน เจตคติต่อการเงิน ความเชื่ออำนาจแห่งตน การบริหารจัดการการเงิน และสุขภาวะทางการเงิน

เอกสารอ้างอิง

- ภูเบศร์ สมุทรจักร และ มนสิการ กาญจนะจิตตรา. (2557). พฤติกรรมบริโภคนิยมในวัยรุ่นไทย และ ปัจจัยที่เป็นสาเหตุ. *วารสารธรรมศาสตร์*, 33(1) มกราคม-เมษายน: 46-69.
- Best, J.W. (1981). *Research in education*. 4thed. New Jersey: Prentice Hall.
- Dessart, A.M., & Kuylen, A.A. (1986). *The nature, extent, cause and consequence of problematic debt situations*. *Journal of Consumer Policy*, 9(3) September: 311-334.
- Dwiastanti, Anis. (2017). *Analysis of financial knowledge and financial attitude on locus of control and financial management behavior*. Retrieved on 3th March, 2020, from <https://www.researchgate.net/publication/323971610>
- Falahati, L. & Sabri, M.F. (2015). *An exploratory study of personal financial wellbeing determinants: examining the moderating effect of gender*. *Asian Social Science*, 11(4) January: 33-42.
- Gutter, M., & Copur, Z. (2011). *Financial behaviors and financial well-Being of college students: evidence from a national survey*. *J Fam Econ Iss*, 32 December: 699-714.
- Jorgensen, B.L. (2007). *Financial literacy of college students: parental and peer influences*. Human Development. Faculty of the Virginia Polytechnic Institute and State University.
- Mokhtar, N., & Husniyah, A. R. (2017). *Determinants of financial well-being among public employees in putrajaya, Malaysia*. *Pertanika Journal*, 25 (3) February: 1241-1260.

- Perry, V. G., & Morris, M. D. (2005). *Who Is in control? The role of self-perception, knowledge, and income in explaining consumer financial behavior*. **Journal of consumer affairs**, 39(2) September: 299–313.
- Prihartono, M. R. D. & Asandimitra, N. (2018). *Analysis factors influencing financial management behaviour*. **International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences**, 8(8) August: 308–326.
- Robb, C. A., & Woodyard, A. (2011). *Financial knowledge and best practice behavior*. **Journal of Financial Counseling and Planning**, 22(1) January: 60–70.
- Rotter, J. (1966). *Generalized expectancies for internal versus external control of Reinforcement*. **Psychological Monographs: General and Applied**, 80(1), 1–28. Doi: 10.1037/h0092976
- Sabri, M. F., & Falahati, L. (2012). *Estimating a model of subjective financial well-being among college Students*. **International Journal of Humanities and Social Science**, 18(2) October: 191–198.
- Shih, T. Y., & Ke, S. C. (2014). *Determinates of financial behavior: insights into consumer money attitudes and financial literacy*. **Service Business**, 8(2) June: 217–238.
- Shim, S., Xiao, J. J., Barber, B. L., & Lyons, A. (2009). *Pathwaystolife success: A conceptual model of financial well-being for young adults*. **Journal of Applied Developmental Psychology**, 30(6) January: 708–723.
- Vosloo, W., Fouché, J., & Barnard, J. (2014). *The relationship between financial efficacy, satisfaction with remuneration and personal financial well-being*. **International Business & Economics Research Journal**, 13(6) November/December: 1455–1470.
- Worthy, S. L., Jonkman, J., & Pike, L. B. (2010). *Sensation-seeking, risk-taking, and problematic financial behaviors of college students*. **Journal of Family and Economic Issues**, 31 February: 161–170.
- Xiao, J. J., Sorhaindo, B., & Garman, E. T. (2006). *Financial behaviors of consumers in credit counseling*. **International Journal of Consumer Studies**, 30(2) July: 108–121.

Zakaria, R.H., Jaafar, N.I.M., & Marican, S. (2012). *Financial Behavior and Financial Position: A Structural Equation Modeling Approach*. **Middle-East Journal of Scientific Research**, 12(10) January: 1396–1402.